

Anmeldelse af aftalekompleks mellem Århus Renholdningsselskab og Århus Kommune

Journal nr.2:8032-1169/mje/infrastruktur

Rådsmødet den 21. juni 2000

Resumé

1. Århus Kommune har anmeldt et aftalekompleks mellem kommunen og Århus Renholdningsselskab. Aftalen vedrører indsamling af affald i kommunen, og har til formål i løbet af perioden år 2000-2006 løbende at konkurrenceudsætte hele indsamlingen af husholdningsaffald.
 2. Århus Kommune anmoder om en individuel fritagelse af aftalekomplekset, jf. § 8, stk. 1.
 3. Det nye aftalekompleks skal ses i lyset af den nuværende aftale mellem parterne indgået i år 1989, som giver Århus Renholdningsselskab eneret på indsamling af husholdningsaffald frem til år 2014.
 4. Det nye aftalekompleks medfører, at Århus Renholdningsselskab indskyder kapital i et nyt aktieselskab, der overtager Renholdningsselskabets indsamling af erhvervsaffald, samtidig med at indsamlingen af husholdningsaffald vil blive sendt i udbud i 6 etaper. Desuden vil Århus Kommunes engagement i Renholdningsselskabet udfases.
 5. Konkurrencestyrelsen har fundet frem til to konkurrencebegrænsende forhold, der er omfattet af forbudet i konkurrencelovens § 6, dels Århus Renholdningsselskabs fortsatte eneret på indsamling af husholdningsaffald frem til det tidspunkt, hvor al indsamling er sendt i udbud, og dels forpligtelsen for vindende entreprenør til at leje garage- og personalefaciliteter af Århus Renholdningsselskab. Denne forpligtigelse gælder mindst frem til år 2006 og eventuelt helt frem til år 2014.
 6. I notatet vurderes aftalekomplekset at opfylde betingelserne for at opnå en fritagelse i henhold til konkurrencelovens § 8, stk. 1.
-

Afgørelse

7. Det meddeles Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab, at aftalekomplekset bestående af, Aftale mellem Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab af 24. august 1999 med tilhørende allonge, forslag til ændring af Overenskomst mellem Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab samt forslag til ændring af Vedtægt for Århus Renholdningsselskab, kan gives individuel fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1. Fritagelsen gælder i en periode på 3 år, det vil sige fra 24. maj 2000 indtil den 23. maj 2003, jf. konkurrencelovens § 8, stk. 3.

Sagsfremstilling

8. Ved brev af 24. maj 2000 har Århus Kommune anmeldt et aftalekompleks mellem Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab om indsamling af affald i kommunen. Aftalekomplekset indeholder 3 elementer, Aftale mellem Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab af 24. august 1999 med allonge og præcisering, forslag til ændring af Overenskomst mellem Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab samt forslag til ændring af Vedtægt for Århus Renholdningsselskab. Aftalekomplekset har til formål gradvist at konkurrenceudsætte indsamling af affald i Århus Kommune.

9. Århus Kommune søger om en fritagelse efter konkurrencelovens § 8, stk. 1, for aftalekomplekset.

Sagens parter

10. Århus Renholdningsselskab står for indsamling af affald i Århus Kommune. Selskabet forestår bl.a. indsamling af dagrenovation, papir og glas, sygehusaffald og erhvervsaffald. Selskabet er selvejende, men har Århus Kommune som kautionist ved lånoptag i forbindelse med anskaffelse af materiel og bygninger o. lign..

11. Århus Kommune har som følge af miljøbeskyttelsesloven pligt til anvisning af mulighed for afskaffelse af affald og pligt og/eller ret til at foranstalte indsamlingsordning for en række affaldsfraktioner, herunder pligt til at foranstalte indsamlingsordning for dagrenovation.

Indsamling af affald i Århus Kommune

12. Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab har gældende fra juli 1989 indgået en aftale vedrørende indsamling af bl.a. dagrenovation. Aftalen er stadig gældende og giver Århus Renholdningsselskab enerettigheder for så vidt angår indsamling af dagrenovation, papir og glas, storskrald og sygehusaffald. Enerettighederne er gældende for 25 år og løber således frem til år 2014. Det nuværende aftalekompleks består af en overenskomst mellem Århus Kommune og Århus Renholdningsselskab om indsamling af affald og af en vedtægt for Århus Renholdningsselskab, som er godkendt og tiltrådt af Århus Kommune.

13. Kommunen anser den nuværende aftale for omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2, og aftalen er dermed efter kommunens opfattelse ikke omfattet af konkurrencelovens forbudsbestemmelser. Derimod er indsamling af affald udbudspligtigt efter EU's tjenesteydelsesdirektiv. Aftalen blev imidlertid indgået før direktivets ikrafttrædelse, og er således ikke omfattet af direktivet.

14. Indsamling af erhvervsaffald er på nuværende tidspunkt konkurrenceudsat, idet Århus Renholdningsselskab konkurrerer med private vognmænd herom.

Det nye aftale kompleks

15. Formålet med det nye aftalekompleks er gradvist at konkurrenceudsætte den resterende del af affaldsindsamlingen i Århus Kommune og udfase kommunens engagement i Århus Renholdningsselskab. Hermed har kommunen og selskabet fulgt en række af de anbefalinger Konkurrencerådet har givet ved brev af 17. december 1997 til Århus Kommune. Konkurrencestyrelsen har desuden ved brev af 24. januar 2000 givet styrelsens foreløbige stillingtagen til et tidligere udkast til det nye aftalekompleks.

16. For at nå dette mål har kommunen indgået det nye aftalekompleks med Århus Renholdningsselskab.

Det nye aftalekompleks indebærer:

17. Affaldsindsamlingen af dagrenovation bliver udbudt i 6 etaper med start i år 2001 og frem til år 2006. Vindende entreprenør overtager tilhørende materiel og mandskab fra Århus Renholdningsselskab og har pligt til at leje garageanlæg og personalefaciliteter af selskabet.

18. Århus Renholdningsselskab stifter sammen med en eller flere investorer et aktieselskab, der såfremt Århus Renholdningsselskabs aktieandel er under 50% kan deltage i Århus Kommunes udbud af indsamling af husholdningsaffald. Alle de nuværende konkurrenceudsatte

aktiviteter, som udføres af Århus Renholdningsselskab, overføres til de nye aktieselskab.

19. Århus Renholdningsselskab forestår indsamlingen af affald indtil det bliver udbudt af kommunen.

20. Århus Kommunes garantiforpligtigelse overfor Århus Renholdningsselskab afvikles forholdsvis i forbindelse med udbudene af affaldsindsamlingen. Yderligere ophører Århus Kommunes indflydelse i Århus Renholdningsselskab ved at kommunens repræsentanter udtræder af selskabets bestyrelse og repræsentantskab.

21. Århus Renholdningsselskab køber den grund af Århus Kommune, som selskabet hidtil har fået stillet til rådighed af kommunen. Garage- og personalefaciliteter udlejes til de vindende selskaber af udbudene.

22. Århus Renholdningsselskabs fremtidige aktiviteter vil afhænge af, hvorvidt selskabet afhænder sin aktiepost i det oprettede aktieselskab. Hvis selskabet ikke afhænder aktieposten, vil selskabet rolle være begrænset til bl.a. organisering af forbrugsinteresser på husholdningsaffaldsområdet, finansiell støtte til udviklingsaktiviteter og udlejning af ejendom.

23. Afhænder selskabet derimod aktieposten, vil selskabet yderligere få til opgave bl.a. aktivt at deltage i udviklingsaktiviteter, blive høringspart for kommunen indenfor husholdningsaffaldsområdet, f.eks. planlægning, budgetlægning og takstfastsættelse, samt varetage driftsrapportering, daglig fejlretning m.v. (dvs. forestå drift af brugercenter).

24. Nedenstående figur viser i grove træk Århus Renholdningsselskabs aktiviteter og aktiver p.t., og hvorledes disse som følge af det nye aftalekompleks bliver afhændet i løbet af en årrække. Selskabets erhvervsaktiviteter, som allerede er konkurrenceudsat, bliver overført til det nye selskab, mens indsamlingen af husholdningsaffaldet m.v. foretages af selskabet indtil dette bliver udbudt af kommunen. Ved udgangen af år 2006 vil selskabet ikke have flere indsamlingsaktiviteter og blot have den opkøbte grund og bygningerne på grunden tilbage.

Århus Renholdningsselskab:

Kørsel fra Nærgenbrugs stationer Mandskab/ Materiel	Erhvervsaffald Mandskab/materiel			
Papir og glas Mandskab/	Dagrenovation Område 6 Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 1 Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 2 Mandskab/ Materiel	Sygehusaffald Mandskab/ Materiel
	Dagrenovation Område 5	Bygninger		

Materiel	Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 4 Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 3 Mandskab/ Materiel
	Storskrald Mandskab/materiel		

Aktiviteter og aktiver pr. 25. juni 2000

Dagrenovation Område 6 Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 1 Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 2 Mandskab/ Materiel	
Dagrenovation Område 5 Mandskab/ Materiel	Grund Bygninger Dagrenovation Område 4 Mandskab/ Materiel	Dagrenovation Område 3 Mandskab/ Materiel	Grund Bygninger Ultimo år 2006

Ultimo år 2000

Aktieselskabet:

Kørsel fra Nærgenbrugs stationer			Dagrenovation ?	Erhvervs- Aktiviteter ?
	Erhvervsaffald			

Ultimo år 2000 Ultimo år 2006

Konkurrencebegrænsninger i det nye aftalekompleks

25. Konkurrencestyrelsen har fundet frem til tre forhold i det nye aftalekompleks, der kan være konkurrenceretlig problematiske.

Århus Renholdningsselskabs fortsatte enerettigheder på affaldsindsamling frem til afslutningen af 1. udbudsrunde

26. Som følge af de nye aftaler vil Århus Renholdningsselskab fortsat have eneret på indsamling af dagrenovation i forskellige områder af kommunen, hvor de sidste af disse enerettigheder først afvikles i år 2006 (eventuelt først i år 2008). Dette er en konkurrencebegrænsning, der hindrer andre entreprenører i at konkurrere med Århus Renholdningsselskab om markedet for indsamling

af dagrenovation indtil udbudet finder sted.

Århus Renholdningsselskabs overdragelse af mandskab/materiel samt udlejning af garage- og personalefaciliteter

27. I forbindelse med oprettelsen af aktieselskabet og overdragelsen af de konkurrenceudsatte erhvervsaktiviteter vil aktieselskabet overtage det tilhørende materiel til vurderet markedspris. Samtidig vil der ske en overflytning af det i forhold til opgaverne relevante personale til aktieselskabet.

28. De vindende entreprenører vil ved hver udbudsrunde overtage tilhørende kørende materiel til en af kommunen fastsat pris. Den fastsatte pris vil enten være materiellets nedskrevne værdi, den vurderede markedspris eller en ved udbudet indhentet pris. Ifølge aftalen vil det i forhold til etaperne relevante personale blive overført fra Århus Renholdningsselskab til de vindende entreprenører.

29. Århus Renholdningsselskab overtager grunden Bautavej 1 fra kommunen til senest fastsatte vurdering (prisen for grunden skønnes at blive ca. 8,4 mio. kr.). Bygningerne på grunden ejes i forvejen af Århus Renholdningsselskab. I forbindelse med udbud af indsamlingsopgaver vedr. husholdningsaffald forpligtiges vindende entreprenører til at leje et nærmere defineret garageareal og en andel af personalefaciliteterne. Fastsættelse af lejevilkårene sker efter hvile-i-sig-selv princippet, og som udgangspunkt anvendes bygningernes nedskrevne værdi. Forpligtigelsen til leje af garage- og personalefaciliteter gælder frem til 2014, men parterne kan aftale at ophæve denne del af aftalen. Ligeledes kan kommunen vælge at opsiges denne del af aftalen efter første udbudsrunde er slut i år 2006. Det er oplyst, at ejendomsværdien pr. 1. januar 1999 var 32 mill., mens den ved udgangen af år 2006 vil være nedskrevet til 4 mill. kr. Ejendommens sidste lån udløber i år 2008.

30. Konkurrencestyrelsen finder ikke, at salg af materiel og grund på de beskrevne vilkår giver anledning til kritik, så længe det kørende materiel ikke afhændes til en pris, der er højere end markedsprisen. Styrelsen finder derimod, at det er en konkurrencebegrænsning, at vindende entreprenører forpligtiges til at leje et nærmere bestemt garageareal og nærmere bestemte personalefaciliteter, og at prisfastsættelsen sker efter hvile-i-sig-selv princippet og ikke på normale markedsvilkår. Derved forhindres vindende entreprenør at benytte egne (og måske bedre og/eller billigere) anlæg.

Århus Renholdningsselskabs indskud af kapital i det nye aktieselskab

31. Århus Renholdningsselskab indskyder kapital i det nye aktieselskab. Indskuddet omfatter overskuddet fra de konkurrenceudsatte aktiviteter i årene 1990-98, hvilket er opgjort til 4.393.845 kr. og overskuddet fra 1999, på ca. 1 mill. kr. samt værdien af goodwill.

32. Det er konkurrenceretlig problematisk, såfremt dette indskud af kapital stammer fra andre aktiviteter, der er udført på et ikke konkurrenceudsat marked, hvorved krydssubstitution vil finde sted. Det er derimod ikke konkurrenceretlig problematisk, hvis indskuddet af kapital stammer fra det overskud, som selskabet har opnået ved den konkurrenceudsatte indsamling, som selskabet har foretaget.

33. Det skal bemærkes, at der ifølge oplysningerne ved udregningen af overskuddet fra de konkurrenceudsatte aktiviteter er korrigeret for udgifter til leje af grund, erhvervsdelens andel af fællesomkostninger og den del af indsamlingen af husholdningsaffald, som er forekommet samtidig med indsamling af erhvervsaffald fra bl.a. skoler og institutioner.

34. Hvorvidt kapitalindskuddet i det nye aktieselskab alene hidrører fra Århus Renholdningsselskabs konkurrenceudsatte aktiviteter har også været forelagt Tilsynsrådet for

Århus Amt. I brev af 16. december 1999 til Århus Kommune vurderede rådet, at der har været vandtætte skotter mellem regnskaberne for henholdsvis husholdningsaffald og erhvervsaffald, og henviser i den forbindelse til, at der til brug for regnskaberne blev udfærdiget et sæt fordelingsnøgler i samarbejdet mellem selskabet og en statsautoriseret revisor. Tilsynsrådet konkluderer, at ovennævnte opgørelse af kapitalgrundlaget for Århus Renholdningsselskabs konkurrenceudsatte aktiviteter ikke giver anledning til kritik.

35. Konkurrencestyrelsen finder på baggrund af disse oplysninger ikke grundlag for at rejse kritik af opgørelsen af kapitalgrundlaget for Århus Renholdningsselskab erhvervsaktiviteter. På det foreliggende grundlag vurderer styrelsen derfor, at kapitaloverførslen ikke udgør en konkurrencebegrænsning, der er omfattet af konkurrencelovens § 6, stk. 1.

36. Styrelsen konkluderer således, at to forhold i aftalen, Århus Renholdningsselskabs fortsatte eneret på indsamling af dagrenovation og forpligtigelsen til leje af garage- og personalefaciliteter, er konkurrencebegrænsninger som kan være omfattet af konkurrencelovens forbudsbestemmelser.

Den nuværende aftale

37. Den nuværende aftale er gældende fra juli 1989 og giver Århus Renholdningsselskab eneret på indsamling af dagrenovation i Århus Kommune frem til år 2014. Århus Kommune har vurderet, at aftalen er omfattet af § 2, stk. 2, i den nye konkurrencelov, og derfor ikke anmeldt aftalen til Konkurrencestyrelsen inden 1. august 1998.

38. I lyset af at det nye aftalekompleks om kort tid vil afløse den nuværende aftale agter styrelsen på det foreliggende grundlag ikke at tage konkurrenceretlig stilling til den nuværende aftale. Aftalens parter er gjort bekendt med, at beslutningen om, at aftalen ikke er blevet anmeldt til Konkurrencestyrelsen er aftaleparternes egen beslutning.

Det relevante marked

Produktmarkedet

39. Aftalen vedrører markedet for indsamling af affald i bred forstand. Markedet kan deles op i en række affaldsfraktioner såsom indsamling af: dagrenovation, papir og glas, storskrald, dagrenovationslignende affald fra erhvervsvirksomheder, erhvervsaffald, sygehusaffald osv.. En eventuel opdeling af markedet i en række delmarkeder for de enkelte affaldsfraktioner har dog ingen indflydelse på den konkurrenceretlige vurdering i den konkrete sag.

Det geografiske marked

40. Det geografiske marked skønnes at være Århus Kommune. En eksakt afgrænsning er ikke foretaget da dette heller ikke i den konkrete sag har indflydelse på den konkurrenceretlige vurdering.

41. Århus Renholdningsselskab havde i år 1998 en omsætning for dagrenovation¹ og erhvervsaffald² på 97 mill. kr. og et overskud 3,2 mill. kr.. Omkostningerne for erhvervsaffaldet udgjorde 20% af de samlede omkostninger. I år 1999 havde selskabet en omsætning på 98 mill. kr..

42. Århus Kommune havde i 1998 en samlet balance på 18,7 mia. kr..

Høringssvar

43. Konkurrencestyrelsen har sendt nærværende notat til høring hos sagens parter, der ikke havde nogle bemærkninger til sagsfremstillingen, jf. bilag 8.

Konkurrencelovens § 2, stk. 2

44. Parterne i aftalekomplekset har i anmeldelsen ikke påberåbt sig, at de indeholdende konkurrencebegrænsninger i aftalekomplekset er omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2, som derfor ikke finder anvendelse.

Vurdering

45. Indsamling og transport af affald udgør en erhvervsvirksomhed omfattet af § 2, stk. 1, i konkurrenceloven. Det anmeldte aftalekompleks er ikke EU-fritaget og parterne er ikke del af en koncern, hvorfor §§ 4 og 5 i konkurrenceloven ikke finder anvendelse. Bagatelkriterierne i konkurrencelovens § 7 er ligeledes ikke opfyldt, alene da den årlige totale balance for Århus Kommune langt overstiger 1 mia. kr.

46. De i aftalen indeholdende konkurrencebegrænsninger er, jf. nærværende notats punkt 44, ikke omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2.

Vurdering i forhold til konkurrencelovens § 6, stk. 1

47. Aftalen indeholder som nævnt to forhold, der kan være konkurrenceretlig problematiske vedrørende fortsat eneret på indsamling af affald og udlejning af bygninger.

Århus Renholdningsselskabs fortsatte eneret for indsamling af affald frem til år 2006

48. Den nye aftale betyder, at Århus Renholdningsselskab fortsat har enerettigheder på indsamling af dagrenovation indtil dette bliver udbudt. Afviklingen vil ske trinvis og seneste afvikling planlægges med udgangen af år 2006, dog med mulighed for udsættelse helt frem til udgangen af år 2008.

49. Århus Renholdningsselskab vil således helt frem til år 2006 have enerettigheder på indsamling af dagrenovation i visse områder af Århus Kommune, uden der forinden har fundet en markedsprøvning sted i form af udbud.

50. Konkurrencestyrelsen vurderer derfor, at Århus Renholdningsselskabs fortsatte enerettigheder er en konkurrencebegrænsning og således omfattet af konkurrencelovens forbudsbestemmelser.

Århus Renholdningsselskabs overdragelse af materiel samt udlejning af bygninger til vindende entreprenører

51. Ifølge den nye aftale forpligtiges vindende entreprenører at leje garage- og mandskabsfaciliteter af Århus Renholdningsselskab på grunden Bautavej 1. Denne forpligtigelse løber helt frem til år 2014, men kan dog ophæves af aftaleparterne eller opsiges af kommunen efter år 2006 når 1. udbudsrunde er slut. Lejen bestemmes ud fra hvile-i-sig-selv princippet, hvor udgangspunktet er bygningernes nedskrevne værdi. Aftalen giver imidlertid kommunen mulighed for at opsiges denne del af aftalen efter første udbudsrunde er slut, mod at kompensere Århus Renholdningsselskab for eventuelle tab forbundet hermed. Ligeledes kan parterne aftale at ophæve forpligtigelsen.

52. Styrelsen vurderer, at forpligtigelsen til at leje garage- og personalefaciliteter af Århus Renholdningsselskab eventuelt helt frem til år 2014 kan begrænse konkurrencen. Særligt finder styrelsen det konkurrencebegrænsende i det tilfælde, hvor Århus Renholdningsselskab fortsat ønsker at være aktionær i aktieselskabet. Styrelsen vurderer derfor, at forpligtigelsen er omfattet af konkurrencelovens forbudsbestemmelser.

Konkurrencelovens § 8

53. Spørgsmålet er nu, hvorvidt aftalekomplekset med de to konkurrencebegrænsninger, kan vurderes at opfylde konkurrencelovens § 8, stk. 1, således at aftalekomplekset kan opnå fritagelse fra lovens forbudsbestemmelserne.
54. For at en konkurrencebegrænsende aftale kan fritages efter § 8, stk. 1, skal den vurderes at opfylde de i paragraffen 4 nævnte betingelser.
55. Ifølge første betingelse skal aftalen bidrage til at styrke effektiviteten i produktionen eller distributionen af varer eller tjenesteydelser m.v. eller fremme den tekniske eller økonomiske udvikling.
56. I forhold til den nuværende aftale, må det nye aftalekompleks anses for at være konkurrencefremmende på markedet for affaldsindsamling i Århus Kommune. Dette skal specielt ses i lyset af, at det nye aftalekompleks indebærer, at der løbende foretages udbud af affaldsindsamling. Desuden følger det af aftalen, at Århus Kommunes engagement i Århus Renholdningsselskab udfases. Dette vil betyde, at der bliver en adskillelse af regulator- og operatørrollen på markedet for indsamling af affald, således at Århus Kommune bliver kontrollerende myndighed og vognmændene/affaldsselskaberne bliver operatører.
57. Man kan argumentere for, at alle opgaverne burde udbydes med det samme. Derved vil Århus Renholdningsselskab ikke fortsat have opgaver, hvor der ikke har fundet markedsprøvning sted. Styrelsen finder det imidlertid hensigtsmæssigt, at markedet udbydes i etaper, hvorved man må forvente, at der kan skabes et reelt marked, hvor også mindre selskaber vil deltage med bud. Styrelsen finder det dog betænkeligt, hvis ikke alle indsamlingsområderne som påtænkt har været udbudt senest ultimo år 2006. Styrelsen forudsætter derfor, at den påtænkte plan for udbud af affaldsindsamling overholdes.
58. Ifølge kommunen forventes den pligtmæssige leje af bygninger at være effektivitetsfremmende for distributionen af tjenesteydelsen, specielt med henblik på det af kunderne oplevede serviceniveau bl.a. vedrørende fejlretning og klager. Styrelsen anser, at dette forudsætter, at lejen for bygninger sker på åbne og ikke-diskriminerende vilkår, således at der ikke sker nogen form for forskelsbehandling af entreprenører.
59. Konkurrencestyrelsen vurderer, at betingelse nr. 1 er opfyldt, hvis de to forudsætninger om overholdelse af endelig afvikling af udbud senest i år 2006 og om udlejning af bygninger til entreprenører sker på åbne og ikke-diskriminerende vilkår, således at der ikke sker nogen form for forskelsbehandling af entreprenører.
60. Anden betingelse kræver, at forbrugerne sikres en rimelig andel af fordelene ved aftalen.
61. Sagens parter forventer, at aftalen vil betyde en nedsættelse af prisen for afhentning af affald i kommunen. Da borgerne/virksomhederne som følge af miljøbeskyttelsesloven i dag betaler en renovationsafgift, der præcis dækker alle udgifterne forbundet med affaldsindsamlingen, det såkaldte hvile-i-sig-selv princip, medfører en nedsættelse af prisen en direkte nedsættelse af renovationstaksterne for forbrugerne.
62. Specielt vurderer kommunen at pligtlejen af bygninger vil blive lav i forhold til markedslejen, da lejen fastsættes efter hvile-i-sig-selv princippet, hvilket alt andet lige vil betyde en lavere pris på indsamling.
63. Styrelsen vurderer derfor, at betingelse nr. 2 er opfyldt.
64. Ifølge tredje betingelse må aftalen ikke pålægge virksomhederne begrænsninger, som er unødvendige for at nå disse mål.

65. Konkurrencebegrænsningen, der giver Århus Renholdningsselskab eneret til indsamling i endnu nogle år, vurderes jf. ovenstående ikke at være unødvendig, idet den kan være med til at også mindre og nye selskaber kan deltage i en eller flere af udbudsetaperne, hvilket er til gavn for konkurrencen på markedet.

66. Det er umiddelbart vanskeligt at vurdere hvorvidt forpligtigelsen til leje af bygninger af Århus Renholdningsselskab er nødvendig. I kommunen lægger man vægt på, at man får opbygget et brugercenter, der kan servicere forbrugerne effektivt. Dette finder kommunen bedst sikres ved at de potentielt forskellige affaldsselskaber fysisk er samlet på samme sted. Desuden tjener udlejningen det formål, at de investeringer i bygninger, der er foretaget af Århus Renholdningsselskab bliver udnyttet i en årrække endnu.

67. Det er af aftaleparterne vurderet, at den fastsatte leje efter hvile-i-sig-selv princippet vil være lavere end markedslejen. Forpligtigelsen kan således vurderes at være nødvendig for at kommunens borgere kan opnå effektivitetsbesparelsen ved at entreprenøren benytter bygningerne.

68. Det er vigtigt i denne sammenhæng at være opmærksom på, at Århus Renholdningsselskab som udgangspunkt fungerer efter hvile-i-sig-selv princippet. Derfor er det ikke meningen at udlejningen skal skabe profit for selskabet, men blot dække omkostningerne forbundet med bygningerne. Desuden er kommunen garant for den låntagning, som selskabet har optaget, og derfor vil eventuelle tab forbundet med, at bygningerne ikke udlejes i sidste ende havne hos kommunen og dermed borgerne.

69. Det bør bemærkes, at kommunen, som følge af aftalekomplekset, ved udgangen af første udbudsrunde skal gennemføre en kundeundersøgelse blandt alle brugercentrets brugere. I denne undersøgelse indgår således også de uafhængige private entreprenører. Kommunen skal efterfølgende lægge afgørende vægt på denne undersøgelse, når kommunen efterfølgende skal afgøre, om lejeforpligtigelsen fortsat skal være gældende.

70. Konkurrencestyrelsen anser derfor, såfremt lejen af bygninger ikke overstiger markedslejen og fastsættes på åbne og ikke-diskriminerende vilkår, at betingelse nr. 3 er opfyldt.

71. Ifølge betingelse nr. 4 må konkurrencebegrænsningerne ikke give parterne mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenesteydelser m.v..

72. Afviklingen af eneretten frem til år 2006 vurderes generelt at ville forstærke den potentielle konkurrence i forbindelse med udbud af opgaverne, idet der derved også skabes mulighed for at mindre entreprenører kan konkurrere om delmarkeder.

73. Da forpligtigelsen for leje af bygningerne er ens for alle deltagere i udbudsrunderne og dette på forhånd vil være kendt, vurderes denne konkurrencebegrænsning ikke at forvride konkurrencen på markedet for indsamling af affald, og kun i mindre eller ringe grad at forvride konkurrence på markedet omkring udlejning af garage- og personalefaciliteter blandt indsamlingsentreprenørerne.

74. Styrelsen vurderer derfor, at betingelse nr. 4 er opfyldt.

75. Det er således Konkurrencestyrelsens vurdering at samtlige 4 betingelser i § 8, stk. 1 er opfyldt, hvis de under punkterne 59 og 70 nævnte forudsætninger overholdes. Aftalen kan derfor opnå fritagelse fra konkurrencelovens forbudsbestemmelser.

1 Dagrenovation indbefatter indsamling af husaffald, afhentning af sygehusaffald og indsamling af papir og glas og storskrald.

2 Erhvervsaffald indbefatter kørsel fra nærgenbrugsstationer og indsamling af erhvervsaffald.